

בחינת הקמת ישוב קהילתי במועצה אזורית גליל תחתון

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהתאם למדיניות הממשלה לקידום פיתוח הפריפריה ובהמשך להחלטת ממשלה מס' 2265 מיום 21 ביולי 2002 שעניינה "הקמת ישובים חדשים והכרה בישוב קיים", לאשר הקמת ישוב קהילתי – רמת ארבל (שם זמני) (להלן: "**רמת ארבל**") במרחב המועצה האזורית גליל תחתון, ובהמשך להחלטת המועצה הארצית לתכנון ובניה מיום 17 באפריל 2007 לפיה אין מקום להקמת ישוב חדש באתר המוצע, ובהמשך להחלטת המועצה הארצית לתכנון ובניה מיום 5 במרץ 2013, לפנות לממשלה לקבלת עמדתה בשנית לעניין הקמת היישוב רמת ארבל, בשל חלוק הזמן ממועד החלטתה האמורה:

1. להטיל על משרד הבינוי והשיכון בשיתוף משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות באמצעות החטיבה להתיישבות, לרכז את ביצוע עבודת המטה לצורך בחינת הקמת ישוב חדש באזור רמת ארבל, בתחום מועצה אזורית הגליל התחתון, תוך שישה חודשים מיום קבלת החלטה זו, בתיאום כלל משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, ובהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1800 בדבר קבלת החלטה בנושא הקמת ישובים חדשים. לצורך התכנון הנדרש לעבודת המטה, משרד הבינוי והשיכון יקצה מתקציב הפיתוח שלו סך של 0.5 מיליון ש"ח בשנת 2023, משרד ההתיישבות יקצה מתקציבו סך של 0.5 מיליון ש"ח בשנת 2023, משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי יקצה מתקציבו סך של 0.5 מיליון ש"ח בשנת 2023 ומשרד הקליטה יקצה מתקציבו סך של 0.5 מיליון ש"ח בשנת 2023.
2. להנחות את צוות עבודת המטה להתייחס להיבטים תשתיתיים, חברתיים, ציבוריים, תעסוקתיים, מסחריים סביבתיים, רצף שטחים פתוחים והיבטים נופיים, לקידום צמצום פערים חברתיים-כלכליים בפריפריה ולהגדלת היצע, לעידוד והכוונת עולים להתיישב במקום, למגוון הדיור באזור הגליל התחתון, וכן להשפעה על ישובים סמוכים, לצורך קידום התכנית.
3. להנחות את יו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבנייה להביא לדיון את תוצרי עבודת המטה בפני המועצה הארצית, וזאת בתוך 60 יום מסיום עבודת המטה, לצורך בחינת ההיבטים התכנוניים הנדרשים והיבטים נוספים הכרוכים בהם, לגבש המלצתה בנושא הקמת הישוב החדש ולהגיש לממשלה, בתוך שלושה חודשים מיום הבאת עבודת המטה בפניה. זאת, במסגרת תפקידה ליעץ לממשלה, על פי סעיף 2 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965, ובהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1800.
4. להנחות את אגף תקציבים שבמשרד האוצר להכין התייחסות כלכלית-תקציבית להקמת היישוב במסגרת הכנת עבודת המטה לקראת גיבוש החלטה בדבר הקמת היישוב.
5. תוצרי עבודת המטה, חוות הדעת הכלכלית-תקציבית וכן המלצות המועצה הארצית לתכנון ובניה יובאו בפני הממשלה לצורך קבלת החלטה בדבר הקמת היישוב החדש.
6. בהחלטה זו, בפעילות משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות באמצעות החטיבה להתיישבות יפעל משרד ההתיישבות בהתאם לכלל ההליכים הנדרשים לפי החלטת ממשלה מס' 1998 מיום 9 באוקטובר 2016 שעניינה אצילת סמכויות הממשלה בתחום ההתיישבות והסדרת מערכת היחסים שבין ממשלת ישראל לבין החטיבה להתיישבות.

דברי הסבר

רקע כללי

על-יסוד מדיניות הממשלה, לפעול לפיתוח הנגב והגליל וחיזוק הפריפריה, במסגרת החלטת ממשלה מס' 2265 מיום 21 ביולי 2002 שעניינה "הקמת יישובים חדשים והכרה ביישוב קיים", הוחלט לאשר בין היתר, את הקמת היישוב הקהילתי - רמת ארבל (שם זמני) במרחב המועצה האזורית גליל תחתון.

ביום 17 באפריל 2007, המועצה הארצית לתכנון ובנייה, החליטה לדחות את התוכנית להקמת היישוב רמת ארבל, בשל שיקולי מדיניות תכנון להרחבת יישובים קיימים על פני הקמת יישובים חדשים, קיום פתרונות דיור חלופיים במרחב לקליטת אוכלוסייה, וכן בשל מיקומו המוצע באזור רגיש מבחינה נופית וסביבתית. יצוין כי על החלטת המועצה הארצית האמורה, הוגשה עתירה שביקשה את ביטולה בשל פגמים פרוצדורליים בדיון, אשר התקבלה תוך מתן צו להחזרת הנושא לדיון במועצה הארצית (בגץ 5593/07 צ'רלס ברנרד ניס נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה, משרד הפנים).

המועצה הארצית לתכנון ובניה בהחלטתה מיום 5 במרץ 2013, החליטה לפנות לממשלה לקבלת עמדתה לעניין הקמת היישוב רמת ארבל, וזאת בשל חלוף הזמן ממועד החלטתה האמורה.

בתחומי המועצה האזורית הגליל התחתון קיימים 17 יישובים, מהם 3 קיבוצים, 9 מושבים, 2 יישובים קהילתיים ומושבה אחת. מספר המגרשים לשיווק עתידי בתכניות מאושרות עומד על כ-500 יח"ד. כמו כן, מודל היישוב המוצע לרמת ארבל הוא קהילתי. הקמתם של יישובים קהילתיים שאינם חקלאיים, במרחב כפרי, נותנת מענה לצורך במודל קליטה וארגון התיישבותי אחר ונוסף ובעל משמעות קריטית במערך ההתיישבות האזורי כפרי חקלאי של המועצה האזורית.

על כן, בהתאם למדיניות הממשלה לקידום פיתוח הפריפריה וחיזוק ההתיישבות באזורי הנגב ובגליל, מוצע לבצע עבודת מטה שתבחן, בין השאר, את הצורך בהקמת יישוב חדש בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1800 בדבר קבלת החלטה בנושא הקמת יישובים חדשים, טרם קבלת החלטת ממשלה להקמת יישוב קהילתי חדש "רמת ארבל" (שם זמני), בתחום מועצה אזורית הגליל התחתון.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה)

שר הבינוי והשיכון

תקציב

יקצה משרד הבינוי והשיכון מתקציב הפיתוח שלו סך של 0.5 מיליון ש"ח בשנת 2023, יקצה משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות מתקציב תקנה 045213 סך של 0.5 מיליון ש"ח בשנת 2023, יקצה משרד נגב, גליל והחוסן הלאומי מתקציב תקנה 04630311 סך של 0.5 מיליון ש"ח בשנת 2023 ויקצה משרד הקליטה מתקציב תקנה 30120402 סך של 0.5 מיליון ש"ח בשנת 2023.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – תומך.

שר הפנים – תומך.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 2265 מיום 21 ביולי 2002 שעניינה "הקמת ישובים חדשים והכרה בישוב קיים".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת היועצת המשפטית של משרד הבינוי והשיכון מצורפת להצעה זו.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה

מגישים: שר הבינוי והשיכון
שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי
שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות
שר העלייה והקליטה

י' בתמוז התשפ"ג
29 ביוני 2023

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

בחנינת הקמת ישוב קהילתי במועצה אזורית גליל תחתון.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

במסגרת החלטת ממשלה מס' 2265 מיום 21 ביולי 2002 שעניינה "הקמת ישובים חדשים והכרה בישוב קיים", הוחלט לאשר, בין היתר, את הקמת הישוב הקהילתי - רמת ארבל (שם זמני) במרחב המועצה האזורית גליל תחתון.

ביום 17 באפריל 2007, המועצה הארצית לתכנון ובנייה, החליטה לדחות את התוכנית להקמת הישוב רמת ארבל, בשל שיקולי מדיניות תכנון להרחבת ישובים קיימים על פני הקמת יישובים חדשים, קיום פתרונות דיור חלופיים במרחב לקליטת אוכלוסייה, וכן בשל מיקומו המוצע באזור רגיש מבחינה נופית וסביבתית. יצוין כי על החלטת המועצה הארצית האמורה, הוגשה עתירה שביקשה את ביטולה בשל פגמים פרוצדורליים בדיון, אשר התקבלה תוך מתן צו להחזרת הנושא לדיון במועצה הארצית (בג"ץ 5593/07 צ'רלס ברנרד ניס נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה, משרד הפנים).

המועצה הארצית לתכנון ובניה בהחלטתה מיום 5 במרץ 2013, החליטה לפנות לממשלה לקבלת עמדתה לעניין הקמת היישוב רמת ארבל, וזאת בשל חלופ הזמן ממועד החלטתה האמורה.

הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, מס' 1.1800 מיום 6 בדצמבר 2004, בדבר נוהל קבלת החלטה בנושא הקמת ישובים חדשים, קובעת כי החלטה על הקמת יישוב חדש היא עניין שבמדיניות, ובעלת השלכות רחבות על היבטים שבאחריות משרדי ממשלה רבים, ועל כן מן הראוי כי תתקבל על ידי הממשלה או ועדת שרים מטעמה.

לאור מורכבות ההחלטה על הקמת יישוב חדש, ונוכח הסמכויות הנתונות בעניין זה לגורמים נוספים, שאותם הממשלה לא נועדה להחליף (כגון מוסדות התכנון ומינהל מקרקעי ישראל), החלטת ממשלה כאמור חייבת להתבסס על עבודת מטה מקצועית בשיתוף כל הגורמים הנוגעים בדבר. עבודת מטה זו צריכה לכלול התייחסות למדיניות התכנון הכוללת, לחלופות האפשריות, ולמגוון ההיבטים הכרוכים בהקמת יישוב, ובהם היבטים תקציביים, תשתיתיים, סביבתיים, תעסוקתיים וחברתיים. במסגרת זו, יש להניח לפני הממשלה גם את המלצת המועצה הארצית, ביחס להיבטים התכנוניים וכל הכרוך בהם, וכן התייחסות בהיבט הכלכלי – תקציבי על ידי משרד האוצר.

החלטת ממשלה שעניינה יוזמה ראשונית להקמת יישוב באזור מסוים נדרשת לכלול הוראה לביצוע בדיקות מקצועיות כאמור, בטרם קבלת התייחסות סופית.

בהתאם למדיניות הממשלה לקידום פיתוח הפריפריה וחיזוק ההתיישבות באזורי הנגב והגליל, מוצע לבצע את הנדרש כאמור, טרם קבלת החלטת ממשלה להקמת ישוב קהילתי חדש "רמת ארבל" (שם זמני) בתחום מועצה אזורית הגליל התחתון.

בכלל זה, מוצע להטיל על משרד הבינוי והשיכון לרכז את ביצוע עבודת המטה לצורך גיבוש החלטה, בשיתוף כל המשרדים הנוגעים בדבר, בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1800 בדבר קבלת החלטה בנושא הקמת ישובים חדשים. לצד זאת, מוצע להורות למשרד האוצר לבצע בדיקה כלכלית-תקציבית, במסגרת הכנת עבודת המטה לקראת גיבוש החלטה בדבר הקמת הישוב החדש.

בהמשך לכך, מוצע להנחות את המועצה הארצית לתכנון ולבנייה לבחון, לאחר שתובא בפניה עבודת המטה, את ההיבטים התכנוניים הנדרשים והיבטים נוספים הכרוכים בהם, לגבש המלצתה בנושא הקמת הישוב החדש ולהגישה לממשלה. זאת, במסגרת תפקידה לייעץ לממשלה, על פי סעיף 2 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965, ובהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1800.

המלצות עבודת המטה וכן המלצות המועצה הארצית לתכנון ובניה יובאו בפני הממשלה לצורך קבלת החלטה בדבר הקמת הישוב החדש.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

לאור האמור לעיל, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

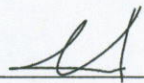
עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי במשרד האוצר – אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי למשרד הפנים – אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה. חוות הדעת המשפטית היא על דעת היועצות המשפטיות למשרד ההתיישבות ומשימות לאומיות והקליטה והיועץ המשפטי למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

חתימה

היועצת המשפטית, משרד הבינוי והשיכון
תפקיד

אפרת פרוקצ'יה, עו"ד
שם